

Tin of 'armeluis zilver'

G.Buter

Tin is al duizenden jaren een begrip. Eerst alkeen in het Midden-Oosten (circa 3000 v. Chr.), maar tijdens de bronstijd ook in Europa. Brons is immers een legering van koper en tin. Het eerste tinerts in Europa werd in Spanje gewonnen, later in Cornwall en in de 12° eeuw ook in Bohemen, Saksen en Zweden.

Tin wordt gesmolten bij temperatuur van 232 °C en wordt daarna opgevangen in boot- of kubusvormige mallen. De boot- en kubusvormige blokjes tin warden destijds verhandeld aan tingieters. Tot circa 1700 werden tingieters nog kannegieters genoemd. Wie tingieter wilde worden, werd eerst leerjongen in een tingieterij. Onder toezicht van het tingietersgilde kon hij een proef afleggen waarbij hij zich gezet moest noemen. Na het afleggen 'van de meesterproef kon hij zich meesterknecht noemen. Voor de meesterproef moest de gezet een schenkkan met tuit maken.

Zuiver tin is te zacht om er een bruikbaar voorwerp van te maken. Daarom wordt het vermengd met andere metalen zoals lood. De verhouding van tinnen gebruiksvoorwerpen is meestal 80 procent tin en 20 procent lood".

Meer lood leidt tot kwaliteitsverlies en bij regelmatig gebruik een verhoogde kans op loodvergiftiging. Omdat tinnen voorwerpen kwetsbaar zijn, nam hun populariteit in de loop van de 18° eeuw af. Aardewerk, porselein en glas waren hygiënischer en praktischer te onderhouden. Toch is tin een metaal dat door veel mensen wordt gewaardeerd vanwege zijn matte oppervlak en zijn donkere patina, in combinatie met de vorm van het voorwerp.

+++